

พระราชบัญญัติองคมนตรี

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่มีพระราชหฤทัยจำนงหมายอยู่เนื่องนิตย์ ในอันจะทรงจรรโลงสยามรัฐให้พลันบันลือถึงซึ่งความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นสืบไป ให้ทวยอาณาประชาราษฎร์ข้าขอบขัณฑสีมา ได้บังเืองในความเที่ยงธรรมร่วมเย็นเป็นสันติสุข โภคยสมบูรณ์ตามควรแก่ภาวะฐานานุรูปเป็นนิจรันดร

โดยที่ทรงมีพระราชหฤทัยว่า ในการปกครองย่อมมี ปัญหาข้อราชการบางประเภท ซึ่งหากได้ปรึกษาฟังความเห็น

เล่ม ๔๔ หน้า ๒๐๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๕ กันยายน ๒๔๗๐

ของบุคคลผู้มีสติปัญญาและความรู้ยิ่งถึงสุขทุกข์ของประชาชน
เป็นจำนวนมากคนด้วยกัน ก็ย่อมจะเป็นการดีมีคุณประโยชน์

โดยที่ทรงพระอนุสรคำนึงถึงระเบียบการองคมนตรี อัน
สมเด็จพระบรมชนกนาถ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัวได้ทรงตั้ง ขึ้นไว้แล้ว แต่หลังด้วย อำนาจพระปรีชา
ญาณอันสุขุมนั้น หากจัดดำเนินการให้บริบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป
อาจสำเร็จเป็นประโยชน์เช่นกล่าวนั้นได้ และ

โดยที่ทรงพระราชดำริว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยองค
มนตรี จุลศักราช ๑๒๓๖ ซึ่งเรียกว่าพระราชบัญญัติปรีวี
เลานซิด คือที่ปรึกษาในพระองค์นั้น เป็นบทบัญญัติ
และระเบียบการอันล้าสมัย ไม่เหมาะที่จะใช้ต่อไปโดย
พฤติการณ์ปัจจุบัน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตราพระราช
บัญญัติว่าด้วยองคมนตรีขึ้นใหม่ โดยบทดังจะกล่าวต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติ
องคมนตรี พ.ศ. ๒๔๗๐

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน
พ.ศ. ๒๔๗๐ เป็นต้นไป

วันที่ ๕ กันยายน ๒๔๗๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๔ หน้า ๒๐๗

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติปรีวิเลจันซิล คือที่
ปฤกษาในพระองค์ ซึ่งได้ตราขึ้นไว้เมื่อปีจุลศักราช ๑๒๓๖
และใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน จะทรง เลือก
สรรบุคคลใด ๆ ซึ่งมีสัญชาติเป็นไทยและซึ่งทรงพระราชดำริห์
เห็นว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสามารถ และทรงคุณธรรมสมควร
เป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยตั้งขึ้นไว้เป็นองคมนตรี

ส่วนองคมนตรีซึ่งได้โปรดเกล้า ๆ ตั้งขึ้นไว้ก่อนแล้วนั้น
ก็ให้คงเป็นองคมนตรีต่อไปตามความในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินจะโปรดตั้ง
ให้ผู้ใดเป็นองคมนตรี จะพระราชทานสัญญาบัตร และ
ผู้ที่ได้รับตำแหน่งเป็นองคมนตรีนั้น ต้องถือน้ำพระพิพัฒน์
สัตยาสาบาลถวายตามแบบสำหรับองคมนตรีก่อน จึงจะนับ
ว่าการทรงตั้งนั้นสมบูรณ์

มาตรา ๖ องคมนตรีคนใดมีความรู้ความเห็น อย่าง หนึ่ง
อย่างใด ซึ่ง สมควร จะ นำความ ขึ้นกราบบังคมทูล พระกรุณา
พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ กราบบังคมทูล พระกรุณา
ได้ โดยตรง

เล่ม ๔๔ หน้า ๒๐๘ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๕ กันยายน ๒๔๗๐

มาตรา ๗ ผู้ที่ได้รับราชการมาในตำแหน่ง องคมนตรี ตลอดเวลาสี่ปี ได้เงินเดือน เบี้ยหวัด เบี้ยบำนาญใน ราชการไม่ถึงปีละพันหกร้อยบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินจะโปรดให้ได้รับพระราชทานเงินเลี้ยงชีพตลอดเวลา ที่เป็นองคมนตรีในปีหนึ่ง รวมทั้ง เบี้ยเลี้ยงชีพ และ เงินอื่น ๆ ไม่ให้ต่ำกว่าพันหกร้อยบาท แต่ถ้าเคยเป็นกรรมการองคมนตรีตามความในมาตรา ๑๒ ด้วยแล้ว ให้เพิ่มอัตราขึ้น เป็นจำนวนสองพันสี่ร้อยบาท

มาตรา ๘ ผู้ใดได้เป็นองคมนตรีแล้วให้อยู่ใน ตำแหน่ง นั้นไปจนสิ้นรัชกาล และมีกำหนดอยู่ได้อีกหกเดือนจึง จะขาดจากตำแหน่ง ถ้าพระเจ้าแผ่นดินที่ได้สืบราชสมบัติ พระองค์ใหม่จะโปรดให้เป็นองคมนตรีต่อไปก็ต้องทรงตั้งใหม่

มาตรา ๙ องคมนตรีคนใดผิดคำสั่งศาลก็ดี ทำผิดกฎ ประพฤติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ไม่สมควรจะอยู่ใน ตำแหน่งก็ดี พระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินจะทรงถอดผู้ นั้นออกเสียจากตำแหน่งก็ได้

มาตรา ๑๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินจะได้ทรงตั้ง ข้าราชการใน กรมราชเลขาธิการ คนหนึ่ง ขึ้นไว้ใน ตำแหน่ง เลขาธิการองคมนตรี เป็น เจ้าพนักงาน ประจำ มีหน้าที่ เป็นผู้

วันที่ ๕ กันยายน ๒๔๗๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๔ หน้า ๒๐๕.

รักษาทะเบียนองคมนตรีและเป็นเลขานุการของที่ประชุมสภา
ตุรรมการองคมนตรี

มาตรา ๑๑ ให้มีสภากรรมการ องคมนตรี เพื่อ ประชุม
ปรึกษาหารือข้อราชการตามแต่จะโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน
ลงมาให้ปรึกษา

มาตรา ๑๒ ในสภากรรมการองคมนตรีนั้นให้กรรมการ
สี่สิบคน ซึ่งจะได้ทรงตั้งจากจำนวนองคมนตรี

ให้กรรมการองคมนตรีเลือกกันเองตั้งขึ้นเป็นสภานายก ๑
อุปนายก ๑ เมื่อได้เลือกกันแล้ว ต้องได้รับพระราชทาน
พระบรมราชานุญาตก่อน ผู้รับเลือกจึงจะเข้ารับตำแหน่งได้

มาตรา ๑๓ เมื่อได้โปรดเกล้า ฯ พระราชทานข้อความ
ใดลงมาให้ปรึกษาแล้ว สภากรรมการองคมนตรีมีอำนาจ
และหน้าที่จะประชุมปรึกษาหารือแสดงความเห็นโต้เถียงและ
ทำความตกลงในข้อนั้นได้

อนึ่ง ถ้ากรรมการ องคมนตรี มี จำนวนไม่ น้อย กว่า ห้า คน
พร้อมกันเข้าชื่อทำหนังสือยื่นต่อนายกแห่งสภากรรมการองค
มนตรีว่ามีข้อความ สำคัญ เกี่ยวกับ สวัสดิภาพ แห่ง บ้าน เมือง
และประชาชน อันควรจะได้ประชุมปรึกษาถว้ยความเห็น
ไซ้ ให้สภานายกนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาขอ
พระราชทานพระบรมราชานุญาตเพื่อให้ปรึกษากันได้

สภากรรมการองค์มนตรี มีอำนาจเชิญเจ้ากระทรวง ทบวง
การทั้งหลายให้ชี้แจงข้อความอันจะเป็นคุณประโยชน์แก่การ
ประชุมปฤชยานั้น ถ้าจะเชิญผู้หนึ่งผู้ใดให้มาชี้แจงฤๅแสดง
ความเห็นต่อที่ประชุม เพื่อประกอบข้อปฤชยาหารืออื่นก็ได้

มาตรา ๑๔ กรรมการองค์มนตรีไม่ต้องรับผิดชอบในถ้อยคำ
ใด ๆ ที่ได้กล่าวฤๅแสดงเป็นความเห็นฤๅในการออกเสียงลง
คะแนนในที่ประชุมสภาองค์มนตรี ผู้ใดผู้หนึ่งจะว่ากล่าว
ฟ้องร้องกรรมการองค์มนตรีเพราะเหตุนั้นหาได้ไม่

อนึ่งบุคคลที่สภาได้เชิญให้มาชี้แจงฤๅออกความเห็นนั้น ก็
ให้ได้รับความยกเว้นดุจกัน

มาตรา ๑๕ กรรมการองค์มนตรีจักอยู่ในตำแหน่งกรรม
การได้เพียงคราวละสามปีเป็นกำหนด แต่เมื่อถึงเวรออก
แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินจะทรงตั้งซ้ำอีกก็ได้

มาตรา ๑๖ กรรมการองค์มนตรีคนใด ต้อง ออกจาก ตำแหน่ง
กรรมการโดยเหตุอื่นนอกจากถึงเวรออกตามคราว พระ
บาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินจะทรงตั้งองค์มนตรีอื่นเข้า แทนที่
เพื่อให้ครบจำนวน แต่ผู้แทนเช่นนั้นจะอยู่ในตำแหน่ง
กรรมการเพียงเท่าเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ออกไป

มาตรา ๑๗ , กรรมการรองคมนตรีคนใดจะกราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งกรรมการก็ให้ลาออกได้ เมื่อออกจากตำแหน่งนั้นแล้วก็ยังคงเป็นองคมนตรีต่อไป

มาตรา ๑๘ กรรมการรองคมนตรีคนใดประพฤตินิยามสมควรจะอยู่ในตำแหน่งกรรมการ สภากรรมการจะประชุมกันทำคำปรึกษาขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาเพื่อให้ออกเสียจากตำแหน่งกรรมการนั้นก็ได้ แต่ต้องให้โอกาสแก่กรรมการผู้นั้นชี้แจงแก้ตัวก่อนทำคำปรึกษาขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวาย

มาตรา ๑๙ สภานายกคือผู้เป็นประธาน และอุปนายกผู้เป็นที่สองรองประธานมีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภา

มาตรา ๒๐ สภานายก ฤา เมื่อสภานายกไม่อยู่ ฤาไม่สามารถจะมาได้ก็ให้อุปนายกแทนสภานายก เป็นผู้บังคับบัญชาการงานบำรุงรักษาความเรียบร้อยในสภา และจัดการให้ใต้ปลูกอาหารร่วมกันตามธรรมเนียม

มาตรา ๒๑ ถ้าสภานายกและอุปนายกไม่อยู่ในที่ประชุมทั้งสองคนก็ให้ กรรมการรองคมนตรีผู้ที่มาประชุมเลือก กันเองตั้งขึ้นเป็นประธานคนหนึ่งชั่วคราวประชุมนั้น

มาตรา ๒๒ การประชุมกรรมการรองคมนตรีนั้น สภานายกเป็นผู้สั่งนัดให้กรรมการรองคมนตรีมาประชุมตามกำหนดนัดและให้ประชุมกันณสถานที่สำหรับประชุม

เล่ม ๔๔ หน้า ๒๑๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๕ กันยายน ๒๔๗๐

มาตรา ๒๓ เลขาธิการเมื่อได้รับคำสั่งของสภานายกแล้ว จะต้องออกหมายนัดเวลาประชุมกันทุกคราว ระเบียบวาระที่จะปรึกษาเรื่องใดเป็นลำดับในวันนั้นต้องให้บอกไปในหนังสือนัดนั้นด้วย

มาตรา ๒๔ ในการประชุมกันทุกคราวต้องให้ปรึกษากันตามระเบียบวาระเรื่องที่กำหนดไว้แล้ว เว้นไว้แต่ที่ประชุมจะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๒๕ การประชุมกรรมการองคมนตรีทุกคราวต้องมีกรรมการองคมนตรีมาประชุมไม่น้อยกว่าสิบห้าคนจึงจะเป็นองค์ประชุมปรึกษาการได้

มาตรา ๒๖ การลงมติวินิจฉัยข้อปัญหานั้นห้ามให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาท กรรมการองคมนตรีคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีจำนวนเสียงลงคะแนนเท่ากัน ให้สภานายกเป็นผู้เป็นประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๗ ในการประชุมทุกคราวเลขาธิการต้องจดรายงานรักษาไว้ และเสนอเพื่อให้กรรมการองคมนตรีได้ตรวจแก้ไขรับรองในคราวประชุมหน้า ถัดก่อน เริ่ม ประชุม กิจการ อื่น ตามระเบียบวาระ

วันที่ ๕ กันยายน ๒๔๗๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๔ หน้า ๒๑๓

มาตรา ๒๘ เมื่อได้ปลุกขาดกลกันแล้ว ให้สภานายก นำคำปลุกขาดซึ่งได้วินิจฉัย ตกลง นั้นขึ้น มูลเกล้า ๆ ถวาย สูด แล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ

มาตรา ๒๙ สภากรรมการรองคมนตรีมีอำนาจตั้งอนุกรรมการเพื่อทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ฎให้สอบสวนพิจารณา ทำความเห็นในเรื่องใด เรื่องหนึ่งขึ้น เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ เพื่อปลุกขาดหรือตกลงอีกชั้นหนึ่งก็ได้ ประธานอนุกรรมการนั้นเมื่อสภาไม่ได้ตั้ง ก็ให้อนุกรรมการเลือกกันเองตั้งขึ้น เป็นประธานได้

อนุกรรมการ มีอำนาจเชิญ เจ้า กระทรวงทบวงกรม และ คน ภายนอกได้ ดังที่บัญญัติไว้สำหรับสภากรรมการในมาตรา ๑๓

อนุกรรมการและผู้ทำอนุกรรมการเชิญมาซึ่งแจ้งแสดงความ เห็นนั้นให้รับประโยชน์ตามมาตรา ๑๔ ด้วย

มาตรา ๓๐ ในการประชุมอนุกรรมการนั้นต้องมีอนุกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า ๓ คนจึงจะเป็นองค์ประชุมปลุกขาด การได้ เว้นแต่อนุกรรมการนั้นจะมีจำนวนตั้งขึ้นเพียง ๓ คน เมื่อมาประชุมแต่ ๒ คนก็ให้นับว่าเป็นองค์ประชุมได้

มาตรา ๓๑ ให้สภากรรมการรองคมนตรีมีอำนาจตั้งข้อบังคับสำหรับที่จะใช้ ในการประชุมปลุกขาดหรือและวางระเบียบ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามความในพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมาณวันที่ ๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๐
เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัตยุบัน

เล่ม ๔๔ หน้า ๒๑๔ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๕ กันยายน ๒๔๗๐

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้มีพระนามและนาม
ต่อไปนี้เป็นกรรมการองคมนตรี ตามพระราชบัญญัติ
องคมนตรี พุทธศักราช ๒๔๗๐ มาตรา ๑๒

องคมนตรีที่ทรงตั้งตามพระราชบัญญัติ

(ลำดับตามทะเบียน)

- ๑ พระราชวรวงศ์เชอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์
- ๒ พระวรวงศ์เชอ พระองค์เจ้าทศศิริวงศ์
- ๓ หม่อมเจ้าบรรเดช
- ๔ หม่อมเจ้าเสฐศิริ
- ๕ หม่อมเจ้าสิทธิพร
- ๖ หม่อมเจ้าอมรทัต
- ๗ หม่อมเจ้าอุปพัทธพงศ์
- ๘ เจ้าพระยายมราช (ปั้น สุขุม)
- ๙ เจ้าพระยาวงษาอนุประพัทธ (ม.ร.ว. สท้าน สนิทวงศ์
ณอยุธยา)
- ๑๐ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน
ณอยุธยา)
- ๑๑ เจ้าพระยาบดินทรเดชาอนุชิต (แย้ม ฉนิคร)

- ๑๒ พระยาจินตาทิรมย์ราชสถาปตี (จิตร ณ สงขลา)
- ๑๓ พระยาโชฎีกกราชเศรษฐี (มั่น เทาเศรษฐี)
- ๑๔ พระยาเทพวิฑูรพหุลศรุตาบตี (บุญช่วย วนิกกุล)
- ๑๕ พระยาเทพหัสดิน (ผาด เทพหัสดิน ณ อยุธยา)
- ๑๖ พระยาเทพอรชุน (อ๋ม อินทรโยธิน)
- ๑๗ พระยาบริบูรณ์ราชสมบัติ (ม.ร.ว. มูล ดารากร
ณ อยุธยา)
- ๑๘ พระยาเพ็ญจตุลบดี (เลียบ อรรถยุกติ)
- ๑๙ พระยาเพชรดา (สอาด ฅบ้อมเพ็ชร)
- ๒๐ พระยาไพศาลศิลปศาสตร์ (วัน สยามานนท์)
- ๒๑ พระยามโนปกรณนิติธาดา (ก้อน หุตะสิงห์)
- ๒๒ พระยามโหสถศรีพิพัฒน์ (เชิญ ปริชญานนท์)
- ๒๓ พระยาวิสุตรสาครดิฐ (สาย โชติกเสถียร)
- ๒๔ พระยาศรีธรรมราช (เจิม บุญรัตน์)
- ๒๕ พระยาจำแสนยบดี (ชิต สุนทรวร)
- ๒๖ พระยาสุภกรณบรรณสาร (นุ่ม วสุธาร)
- ๒๗ พระยาสุรินทราชา (นกกยง วิเศษกุล)
- ๒๘ พระยาสุรียานุวัตร (เกิด บุญนาค)
- ๒๙ พระยาสุพรรณสมบัติ (ติณ บุญนาค)

เล่ม ๔๔ หน้า ๒๑๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๕ กันยายน ๒๔๗๐

- ๓๐ พระยาอธิการบดีประกาศ (หลุย จาติกกวนิช)
- ๓๑ หม่อมเจ้าอลงกฏ
- ๓๒ หม่อมเจ้าถาวรมงคลงค์
- ๓๓ พระยาราชนกุลวิบูลย์ภักดี (อวบ เปาโรหิตย์)
- ๓๔ พระยาศรีสุริยราชวรานุวัตร (สุข ดิษยบุตร)
- ๓๕ พระยาราษฎร์ (ศรี กมลนาวิน)
- ๓๖ พระยามานวราชเสวี (ปลอด ณสงขลา)
- ๓๗ พระยาเฉลิมอากาศ (สุณี สุวรรณประทีป)
- ๓๘ หม่อมเจ้าดำรงศดำรงค์
- ๓๙ พระยาอานุกาฬไตรภพ (จำรัส เทพหัสดิน ณอยุธยา)
- ๔๐ พระยาโกมารกุลมนตรี (ชื่น โกมารกุล ณ นคร)